

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ДАНИ
ВОЈИНА КОМАДИНЕ
2021

III НАУЧНИ СКУП
САВРЕМЕНО И ТРАДИЦИОНАЛНО У МУЗИЧКОМ СТВАРАЛАШТВУ

КЊИГА САЖЕТАКА
ABSTRACT BOOK

Источно Сарајево, 9–11. децембар 2021.

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ДАНИ ВОЈНА КОМЛАДИНЕ 2021

III НАУЧНИ СКУП
*САВРЕМЕНО И ТРАДИЦИОНАЛНО
У МУЗИЧКОМ СТВАРАЛАШТВУ*

Источно Сарајево, 9–11. децембар 2021.

КЊИГА САЖЕТАКА

ABSTRACT BOOK

VOJIN KOMADINA'S DAYS 2021

III SCIENTIFIC CONFERENCE
*CONTEMPORARY AND TRADITIONAL
IN MUSIC CREATIVITY*

East Sarajevo, 9–11. December 2021.

Организатор/Organiser

Универзитет у Источном Сарајеву, Музичка академија/University of East Sarajevo, Academy of Music

Издавач/Publisher

Универзитет у Источном Сарајеву, Музичка академија/University of East Sarajevo, Academy of Music

Главни уредник/Chief editor

др Предраг Ђоковић, Србија

Уредници/Editors

др Предраг Ђоковић, Србија
др Мирадет Зулић, Босна и Херцеговина
мр Зоран Комадина, Србија
мр Душан Ерак, Босна и Херцеговина

Организациони одбор/Organisational Committee

др Мирадет Зулић, мр Дражан Косорић, мр Биљана Штака, мр Сандра Ивановић, мр Валентина Дутина, мр Сњежана Ђукић-Чамур, мр Душан Ерак, мр Ивана Церовић, Пеђа Харт, МА.

Предсједник организационог одбора/President of Organisational Committee

мр Душан Ерак

Научни одбор/Scientific Committee

PhD Lozanka Peycheva, *Bulgarian Academy of Sciences – Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum*

др Маријана Кокановић Марковић
Академија уметности Универзитета у Новом Саду

др Весна Пено, научни саветник
Музиколошки институт Српске академије наука и уметности

др Ведрана Марковић
Музичка академија, Цетиње, Универзитет Црне Горе

мр Милош Заткалик
Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

ддр Весна Ивков, ванр.проф.
Академија уметности, Универзитет у Новом Саду, Србија

др Ергиев Иван Дмитриевич
Одесская национальная музыкальная академия имени А. В. Неждановой, Одесса, Украина

др Соња Маринковић,
Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Зоран Божанић
Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Гордана Каран
Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду, Србија

др Амра Боснић,

Музичка академија Универзитета у Сарајеву, Босна и Херцеговина

др Данијела Здравих Михаиловић, *Факултет уметности у Нишу, Универзитет у Нишу, Србија*

др Саша Павловић, *Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина*

др Биљана Мандић,

Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевца

Спонзори манифестације ДАНИ ВОЈИНА КОМАДИНЕ 2021 / Sponsors of the manifestation
VOJIN KOMADINA'S DAYS

Министарство просвјете и културе Републике Српске / Ministry of Education and Culture, Government of Republic of Srpska

Град Источно Сарајево

Партнер манифестације ДАНИ ВОЈИНА КОМАДИНЕ 2021 / Partner of the manifestation *VOJIN KOMADINA'S DAYS:*

Асоцијација за његовање академске музике „Нови Звук“ / Association for Fostering Academic Music „New Sound“

Дизајн корица/Cover Design

Копикомерц сп, Источно Сарајево

Штампа/Press

Копикомерц сп, Источно Сарајево

Тираж/Print

50

Источно Сарајево, 2021

САДРЖАЈ/ CONTENT

ПРОГРАМ/PROGRAM.....	5
ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА/ PLENARY SESSION.....	9
САЖЕЦИ/ ABSTRACTS.....	13

ПРОГРАМ/PROGRAM

ЧЕТВРТАК, 9. децембар 2021./Thursday, December, 9, 2021.

19:00–20:00 Отварање манифестације Дани Војина Комадине 2021 и III научног скупа *Савремено и традиционално у музичком стваралаштву*

Концерт дјела Војина Комадине / Opening ceremony of the Manifestation *Vojin Komadina's Days* and III scientific conference *Contemporary and Traditional in Music Creativity; Concert of works by Vojin Komadina*

ПЕТАК, 10. децембар 2021./Friday, December, 10, 2021

10:00–11:30 Пленарно предавање/ Plenary session

мр Зоран Комадина (Србија)/MA Zoran Komadina (Serbia): Uticaj stručnog usavršavanja u Darmštadu i Kelnu na stvaralaštvo Vojina Komadine / The Influence of professional improvement in Darmstadt and Cologne on the creativity of Vojin Komadina

11:30–12:00 Промоција Зборника радова II научног скупа *Савремено и традиционално у музичком стваралаштву (2021)* и промоција DVD-а *Дјела композитора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву (снимак концерта одржаног 11.12.2020.)*. Промотери: др Мирадет Зулић, мр Душан Ерак /

Promotion of Conference proceedings *Contemporary and traditional in music creativity (2021)* and Promotion of DVD Works of composers, Academy of Music, University of East Sarajevo (Concert, December, 12, 2020). Promoters: PhD Miradet Zulić, MA Dušan Erak

13:00–13:45 Промоција штампане музикалије *Војин Комадина: Вокална камерна музика (2021)*, уредника Сњежане Ђукић-Чамур; Промотери: мр Зоран Комадина, мр Биљана Штака, мр Ивана Церовић /

Promotion of the printed music edition of *Vojin Komadina: Vocal Chamber Music (2021)*, editor Snježana Đukić-Čamur, Promoters: MA Zoran Komadina, MA Biljana Štaka, MA Ivana Cerović.

14:00–15:00 Научни скуп, Сесија 1, *Војин Комадина – музиколошки, теоријски и педагошки аспекти* /Scientific conference, Session 1, *Vojin Komadina – musicological, theoretical and pedagogical aspects*

Председава: др Мирадет Зулић / Chair : PhD Miradet Zulić

Dr Merima Čaušević / PhD Merima Čaušević: Stilске карактеристике клавирских композиција композитора Војина Комадине / Stylistic characteristics of piano compositions of composer Vojin Komadina

мр Сњежана Ђукић-Чамур / MA Snježana Đukić-Čamur: Карактеризација ликова у

балету Дервиш и Смрт Војина Комадине / Profiling characters in the ballet *Dervish and Death* of a Vojin Komadina

мр Ивана Церовић, Пеђа Харт, МА/ MA Ivana Cerović, Peđa Hart MA: Традиционално и савремено у Концерту за клавир и гудачки оркестар бр. 2 Војина Комадине / Traditional and Contemporary in Concerto No. 2 for Piano and String Orchestra by Vojin Komadina

Стефан Којић, МА / Stefan Kojić, MA: Изворни напев као инспирација у обликовању руковетне форме босанскохерцеговачких композитора Владе Милошевића и Војина Комадине / Folk Tunes as Inspiration in Shaping the Garland Form of Bosnian Composers Vlado Milošević and Vojin Komadina

15:15–16:30 Научни скуп, Сесија 2, Музикологија и етномузикологија / Scientific conference, Session 2, *Musicology, Ethnomusicology*

Председава: мр Снежана Ђукић-Чамур /Chair: MA Snježana Đukić-Čamur

dr Miradet Zulić / PhD Miradet Zulić: Kompozitorska djelatnost studenata Vojina Komadine: Vojislav Ivanović i njegovo stvaralaštvo / Composer activity of students of Vojin Komadina: Vojislav Ivanović and his creation

mr Branislav Ostojić / MA Branislav Ostojić: Bugarenje – vrsta pučkog pjevanja na Ćićariji (Istra) / Bugarenje – a type of folk singing on Ćićarija (Istria)

dr Marija Dinov / PhD Marija Dinov: Ruka koja peva: pijanizam kao retorička disciplina / Singing hand: pianism as a rhetorical discipline

MA Jelena Joković / Jelena Joković, MA: Obogaćenje transpozicije numera narodnih pesama u aranžmanu za trubački orkestar u kontekstu savremenog trubaštva zapadne Srbije / Enriching the transposition of folk songs in the trumpet orchestra arrangement in the context of contemporary trumpet playing in western Serbia

Дубий Андрей Андреевич: Концепция микро-макро целостности Вселенной и процесс становления науки и музыкального искусства / Концепт микро-макро интегритета Универзума и процес формирања науке и музичке умјетности

19:00–20:30 Концерт гудачког оркестра и професора Музичке академије УИС – Дјела композитора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, композиторско стваралаштво: Војин Комадина, Војислав Ивановић, Валентина Дутина, Дражан Косорић /Concert of the string orchestra and the professors of the Academy of Music, University of East Sarajevo – Works of the composers of the Academy of Music UES: Vojin Komadina, Vojislav Ivanović, Valentina Dutina, Dražan Kosorić

СУБОТА, 11. децембар 2021./Saturday, December, 11, 2021

10:00–10:40 Научни скуп, Сесија 3, Музичка педагогија, / Scientific conference, Session 3, *Music pedagogy,*

Председава: мр Биљана Штака /Chair: MA Biljana Štaka

Быстров Денис Викторович: Значење педагогическој пракси у вишем музичком образовању / Вриједност наставне праксе у високом музичком образовању

др Јелена Беочанин/PhD Jelena Veočanin: Методички приступ Асена Диамандиева савременој музици кроз књигу *Техничке вежбе за савладавање интервала* / Asen Diamandiev's methodical approach to the language of contemporary music through the book *Technical Exercises for Mastering Intervals*

мр Сандра Ивановић / MA Sandra Ivanović: Улога и значај рада на развоју хармонског слуха код студената соло пјевања / The role and importance of work on the development of harmonic hearing in students of solo singing

мр Душан Ерак / MA Dušan Erak: Методичке основе у раду на музичком диктату у босанскохерцеговачким школама у првој половини XX вијека / Methodical bases in the work on musical dictation in Bosnian-Herzegovinian schools in the first half of the 20th century

10:40–11:40 Научни скуп, Сесија 4, Музичка педагогија и извођаштво / Scientific conference, Session 4, Music pedagogy and performance,

Председава: мр Биљана Штака /Chair: MA Biljana Štaka

Тарасова Елена Геннадьевна: Д. Шостакович. Соната № 2 для фортепиано. История создания. Анализ. Интерпретации / Д. Шостакович. Соната бр. 2 за клавиру. Историја стварања. Анализа. Тумачења

др Љубо М. Шкиљевић / PhD Ljubo M. Škiljević: *Зачарано вријеме* за Беркандеон Д. Косорић / *Enchanted Time* for Berkandeon D. Kosorić

др Љубо М. Шкиљевић / PhD Ljubo M. Škiljević: Значај поставке лијеве руке за извођење репертоара за хармонику / Significance of the setting of the left hand for performing the accordion repertoire

Власова Марија Владимировна: Театралност у инструменталном творчеству Михаила Бронера (на примере сочинения «Адам и Ева» для скрипки и баяна, 1999) / Театралност у инструменталном делу Михаила Бронера (на примеру композиције "Адам и Ева" за виолину и хармонику, 1999)

13:00–13:45 Промоција књиге Озренке Бјелобрк Бабић *Особености третмана форме концерта и симфоније у дјелима Војина Комадине (2021)*. Промотери: др Мерима Чаушевић, мр Сњежана Ђукић-Чамур / Promotion of the book by Ozrenka Bjelobrk Babić Peculiarities of the treatment of the form of concert and symphony in the works of Vojin Komadina (2021). Promoters: PhD Merima Čaušević, MA Snježana Đukić-Čamur

14:00–14:45 Промоција ауторског компакт диска Валентине Дутине *Бијела вила граде обиграла (2021)* у издању Асоцијације за промоцију музике *Арпеђо*.

Промотери: др Тамара Карача Бељак, мр Ивана Церовић / Promotion of the author's CD by Valentina Dutina *Бујела вила граде обиграла* (2021) published by the Association for the Promotion of the Music *Arpeggio*. Promoters: PhD Tamara Karača Beljak, MA Ivana Cerović.

15:00–17:00 Научни скуп, Сесија 5, Музичка теорија , / Scientific conference, Session 5, *Music theory*

Председава: мр Душан Ерак /Chair MA Dušan Erak

мр Valentina Dutina / MA Valentina Dutina: Primjena folklornog napjeva u stvaralačkom procesu / The Application of Folk Tunes in the Creation Process

мр Бранка Ивковић-Петронић / MA Branka Ivković-Petronić: Фолклорни идиом и утицај Стевана Стојановића Мокрањца на стваралаштво Константина Бабића / Folklore idiom and the influence of Stevan Stojanović Mokranjac on the work of Konstantin Babić

др um. Dorotea Vejnović / D.M.A Dorotea Vejnović: Redefinisanje žanra opere i savremeni pristup percepciji muzike u operi Loengrin S. Šarina / Redefinition of the operetic genre and contemporary approach to music perception in Sciarrino's opera Lohengrin

МА Тања Мијатовић / Tanja Mijatović, MA: Осећајност у постмодернистичком контексту у делу *Док мислим на тебе* Татјане Милошевић-Мијановић / Sensitivity in the postmodernist context in the work *Whilst Thinking of You* by Tatjana Milošević-Mijanović

мр Биљана Штака / MA Biljana Štaka: Фолклор као тематско-формална концепција и композиционо-техничко врело у оркестарским дјелима *Балконофонија оп. 10* и *Четири балканске игре* Јосипа Ш. Славенског / Folklore as a thematic-formal conception and compositional- technical source of orchestral suites *Balkanophony* and *Four Balkan Dances* by Josip Slavensky

Дубий Андрей Андреевич: Числова симболика музики И. С. Баха као метод семиотическог анализа / Нумеричка симболика музики Ј.С.Баха као метод семиотичке анализе

19:00–20:00 Концерт студената Музичке академије УИС - дјела домаћих композитора Затварање манифестације Дани Војина Комадине 2021/ Concerts of students of the Academy of Music, University of East Sarajevo, Works by domestic composers; Closing of the manifestation Vojin Komadina's Days 2021

ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА

PLENARY SESSION

Zoran Komadina

Univerzitet u Kragujevcu

Filološko-umetnički fakultet

Odsek za muziku

Katedra za muzičku teoriju i pedagogiju

E-mail: komadinaz@gmail.com

Uticaj stručnog usavršavanja u Darmštadu i Kelnu na stvaralaštvo Vojina Komadine

Vojin Komadina je boravio 1969. godine na čuvenom Internacionalnom letnjem kursu za Novu muziku u Darmštadu koji su vodili neka od najvećih imena savremene muzike kao Karlhajnz Štokhauzen i Đerd Ligeti. U sledećoj godini je završio masterklas na Visokoj školi u Kelnu kod Milka Kelemena. Prikazaćemo dela koja su ili započeta ili i završena tokom boravaka u Nemačkoj uz osvrt na neke od kompozicija koje su nastale u godinama pre ali i nakon usavršavanja na kojima je Komadina boravio. Kompozicija *Gange* za sopran i violinu je započeta u Darmštadu, *Refren I* za solo violinu je započet u Kelnu a mikro opera (libreto je napisao kompozitor) *Kupac kupuje, prodavac prodaje* je u potpunosti realizovana tokom boravka u Kelnu. U kompoziciji *Gange* se ističe spoj folklorne tradicije i potpuno savremenog muzičkog izraza a u delu *Refren I* centralno mesto zauzima dvanaestotonske serija uz veliku slobodu koja se dodeljuje izvođaču ne samo u interpretaciji već i konačnom uobličenju dela. Mikro opera *Kupac kupuje, prodavac prodaje* kombinuje elemente modernog, atonalnog i sonorističkog muzičkog razvoja sa numerama koje su u potpunosti zasnovane na jasnoj tonalnoj određenosti. Uvidom u neka od dela koja je Komadina napisao u periodu koji je prethodio ovim boravcima u Nemačkoj (*II gudački kvartet Epeisodios, Mikro sonate za klavir* itd.) potenciraćemo da u stvaralaštvu Vojina Komadine nije došlo do revolucionarne promene muzičkog mišljenja (kako se često misli) tokom usavršavanja u Darmštadu i Kelnu.

KLjučne reči: Vojin Komadina, muzička avangarda, dodekafonija, muzički folklor

The influence of professional improvement in Darmstadt and Cologne on the work of Vojin Komadina

In 1969, Vojin Komadina attended the famous International Summer Course for New Music in Darmstadt, which was led by some of the biggest names in contemporary music, such as Karlheinz Stockhausen and George Ligeti. The following year, he completed a master class at the Cologne High School with Milko Kelemen. We will present works that were either started or finished during his stays in Germany, with a review of some of the compositions that were created in the years before and after the improvement that Komadina attended. The composition *Ganga* for soprano and violin began in Darmstadt, *Refrain I* for solo violin began in Cologne and the micro opera (libretto written by the composer) *Buyer buys, seller sells* is fully realized during his stay in Cologne. The composition of the *Ganges* emphasizes the combination of folklore tradition and completely modern musical expression, and in the *Refrain I* the central place is occupied by twelve-tone series with great freedom given to the performer not only in interpretation but also in the final design of the work. Micro opera *The buyer buys, the seller sells* combines elements of modern, atonal and sonorous musical development with songs that are completely based on clear tonal specificity. Insight into some of the works written by Komadina in the period preceding these stays in Germany (*II String Quartet Epeisodios, Micro Piano Sonatas*, etc.) we emphasize that in the work of Vojin Komadina there was no revolutionary change in musical thinking during training in Darmstadt and Cologne.

Keywords: Vojin Komadina, musical avant-garde, dodecaphony, musical folklore

САЖЕЦИ/ ABSTRACTS

1

ВОЈИН КОМАДИНА

МУЗИКОЛОШКИ, ТЕОРИЈСКИ И
ПЕДАГОШКИ АСПЕКТИ

VOJIN KOMADINA

*MUSICOLOGICAL, THEORETICAL AND
PEDAGOGICAL ASPECTS*

Dr Merima Čaušević

Univerzitet u Sarajevu

Pedagoški fakultet

E-mail: merima.causevic@hotmail.com

Stilske karakteristike klavirskih kompozicija kompozitora Vojina Komadine

Kompozitor Vojin Komadina ima istaknuto mjesto u razvoju bosanskohercegovačke umjetničke muzike: kao kompozitor opusa od preko 220 djela, ali i kao pedagog iz čije kompozitorske škole su ponikli mlađi naraštaji kompozitora u Bosni i Hercegovini i regiji. Značajno mjesto u bogatom kompozitorskom opusu Vojina Komadine imaju djela za klavir kroz solistička, kamerna i orkestarska djela. Cilj ovog rada je prikazati glavne stilske karakteristika kompozicija za klavir solo i dva koncerta za klavir i gudački orkestar metodom analize i sinteze, i komparativnom metodom. Rezultati su pokazali pojedinačne stilske osobenosti klavirskih kompozicija i posredno ukazali na stilski pluralizam kao suštinu muzičkog jezika kompozitora Vojina Komadine.

Ključne riječi: Kompozitor Vojin Komadina, klavirsko stvaralaštvo, stilski pluralizam

Stylistic characteristics of piano compositions of composer Vojin Komadina

Composer Vojin Komadina has a prominent place in the development of Bosnian art music: as a composer of an opus of over 220 works, but also as a pedagogue from whose compositional school the younger generations of composers in Bosnia and Herzegovina and the region emerged. Piano works, through solo, chamber and orchestral works, have a significant place in the rich compositional opus of Vojin Komadina. The aim of this paper is to present the main stylistic characteristics of compositions for solo piano and two concertos for piano and string orchestra by the method of analysis and synthesis, and by the comparative method. The results showed individual stylistic features of piano compositions and indirectly indicated stylistic pluralism as the essence of the musical language of composer Vojin Komadina.

Key words: Composer Vojin Komadina, piano craftsmanship, stylistic pluralism

мр Сњежана Ђукић-Чамур

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: snjezana.djukiccamur@mak.ues.rs.ba

Карактеризација ликова у балету *Дервиш и Смрт* Војина Комадине

У богатом композиторском опусу Војина Комадине цјеловечерњи балети заузимају посебно мјесто. Они су настајали у периоду врло интензивног компоновања у области примјењене музике, било да се ради о музичко-сценским дјелима, о дјелима за драмске представе или о различитим концептима телевизијске музике.

Балет *Дервиш и смрт* (1990) је посљедњи балет Војина Комадине. Заснован је на истоименом роману Меше Селимовића, роману који има статус једног од најзначајнијих у књижевности 20. вијека. Полазећи од чињенице да су оба остварења *Дервиша* – роман и балет – настали у зрелим ауторским фазама, пажња истраживачког процеса усмјерена је на карактеризацију ликова, која је код оба умјетника готово неупитно показивала наговјештаје зрелости. Циљ рада је приказати начине на које је Комадина одговорио захтјевима књижевног предлошка, дати одговор на које начине је Комадина профилисао ликове Селимовићевог романа.

Кључне ријечи: Војин Комадина, Меша Селимовић, *Дервиш* и *смрт*, карактеризација ликова

Profiling characters in the ballet *Dervish and Death* of a Vojin Komadina

In Vojin Komadina's rich compositional opus, all-night ballets occupy a special place. They were created in a period of very intensive composition in the field of applied music, whether they were musical-scenic works, works for plays or various concepts of television music. The ballet *Dervish and Death* (1990) is the last ballet of Vojin Komadina. It is based on the novel of the same name by Meša Selimović, a novel that has the status of one of the most significant in the literature of the 20th century. Starting from the fact that both *Dervish's* works - novel and ballet - were created in mature authorial phases, the attention of the research process is focused on the profiling of characters, which in both artists almost unquestionably showed hints of maturity. The aim of the paper is to show the ways in which Komadina responded to the demands of the literary template, to give an answer in which ways Komadina profiled the characters of Selimović's novel.

Key words: Vojin Komadina, Meša Selimović, *Dervish and Death*, character profiling

мр Ивана Церовић, Пеђа Харт, МА

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: ivana.cerovic@mak.ues.rs.ba

pedja.hart@mak.ues.rs.ba

Традиционално и савремено у Концерту за клавир и гудачки оркестар бр. 2 Војина Комадине

Други клавирски концерт (1978) Војина Комадине је једно од најпознатијих и најизвођенијих дјела из композиторовог опуса. Посебно мјесто заузима на босанскохерцеговачкој музичкој сцени јер његова појава потврђује присуство постмодерне оријентације и на овим просторима, што је у времену када је дјело настајало представљало праћење токова европских музичких тенденција. Одлике постмодерне уочавају се у примјени цитатности, асоцијативности и поједностављења музичког језика кроз прожимање елемената различитих стилова. У раду ће аналитичким сагледавањем Концерта бити указано управо на спој елемената традиционалног и савременог.

Кључне ријечи: Војин Комадина, Други клавирски концерт, постмодерна

Traditional and Contemporary in Concerto No. 2 for Piano and String Orchestra by Vojin Komadina

The Piano Concerto No. 2 (1978) by Vojin Komadina is one of the most famous and most performed pieces from the composer's opus. The piece occupies a prominent place on the music scene in Bosnia and Herzegovina since its appearance confirms the presence of postmodern orientation in this area, representing a follow-up of European music tendencies given the time of its creation. The characteristic of the postmodern are reflected through the use of citation, associativity and simplification of music language through the permeation of different style elements. Using the analytical approach, this piece is supposed to point out the fusion of elements of traditional and contemporary.

Key words: Vojin Komadina, Piano Concerto No. 2, postmodern

Стефан Којић, МА

E-mail: stekoj@gmail.com

**Изворни напев као инспирација у обликовању руковетне форме
босанскохерцеговачких композитора Владе Милошевића и Војина Комадине**

Владо Милошевић (1901–1990) и Војин Комадина (1933–1997) су композитори који су значајан допринос оставили на пољу хорске музике. Оба аутора су инспирацију за стварање својих композиција једним делом црпили користећи народни напев као полазиште у обликовању својих дела. У раду ће бити приказан различит приступ у третману истог народног напева у руковетним формама двојице босанскохерцеговачких композитора. Циљ рада је приказати различите начине у приступу и третману фолклорне грађе на примеру изворног напева *Ево браће* који је обрађен у руковетним формама Владе Милошевића (Пјесме са Змијања) и Војина Комадине (Подкозарје).

Кључне ријечи: Народни напев *Ево браће*, Владо Милошевић, Војин Комадина.

Folk Tunes as Inspiration in Shaping the Garland Form of Bosnian Composers Vlado Milošević and Vojin Komadina

Vlado Milošević (1901–1990) and Vojin Komadina (1933–1997) are composers who made a significant contribution in the field of choral music. Both composers drew inspiration for the creation of their composition using folk tunes as starting point in shaping their works. This paper will present a different approach in the tretment of the same folk tune in the garland forms of the two Bosnian composers. The objective of this paper is to present different approaches and treatment of the folklore material using the example of the folk tune *Evo braće* in the garland forms of Vlado Milošević (Pjesme sa Zmijanja) and Vojin Komadina (Podkozarje).

Key words: Folk tune *Evo braće*, Vlado Milošević, Vojin Komadina

2

МУЗИКОЛОГИЈА
ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА

MUSICOLOGY
ETHNOMUSICOLOGY

dr Miradet Zulić

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija

E-mail: miradet.zulic@mak.ues.rs.ba

Kompozitorska djelatnost studenata Vojina Komadine: Vojislav Ivanović i njegovo stvaralaštvo

Značajno mjesto u biografiji Vojina Komadine, osim kompozitorskog stvaralaštva, zauzima i pedagoška djelatnost ostvarena tokom rada na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Na prošlogodišnjoj manifestaciji Dani Vojina Komadine, predstavljene su djelatnosti Dragoja Đenadera i Asima Horozića, prvog i drugog diplomiranog studenta u klasi Vojina Komadine. Cilj ovog rada je predstavljanje kompozitorske djelatnosti Vojislava Ivanovića, studenta koji je treći po redu diplomirao u klasi Komadine. Osim kompozitorske djelatnosti, u radu se uporedo obrađuje i umjetnička-solistička djelatnost Vojislava Ivanovića.

Ključne riječi: Studenti Vojina Komadine, Vojislav Ivanović, stvaralaštvo

Composer activity of students of Vojin Komadina: Vojislav Ivanović and his creation

A significant place in the biography of Vojin Komadina, in addition to composing, is also occupied by pedagogical activity realized during his work at the Music Academy in Sarajevo. At last year's manifestation Days of Vojin Komadina, were presented the activities of Dragoje Đenader and Asim Horozić, the first and second graduate students in the class of Vojin Komadina. The aim of this paper is to present the compositional work of Vojislav Ivanović, a student who graduated third in a row in the class of Komadina. In addition to the composer's activity, the work also deals with the artistic-solo activity of Vojislav Ivanović.

Key words: Students Vojina Komadina, Vojislav Ivanović, creativity

mr Branislav Ostojić

E-mail: ostojic.branislav@gmail.com

Bugarenje – vrsta pučkog pjevanja na Ćićariji (Istra)

Bugarenje je tradicijski dvoglasni stil pjevanja koji se izvodi skupno i bez pratnje instrumenata. Prilikom bugarenja osnovni napjev započinje pjevati jedan pjevač (solista), a nakon njega pridružuju se pjevači koji pjevaju drugi glas. Završetak strofa i napjeva obično je na zajedničkoj noti, s tim da se drugi glas, u odnosu na prvi, spušta za tercu niže. Po svom sadržaju bugarenje je tekstualno i pjevano iznošenje epskih, a u kasnijim razdobljima i epsko-lirskih tekstova. Ritam napjeva se izvodi *parlando* i nije striktno vezan za metriku, nego je obično vezan za emocionalno i trenutno raspoloženje izvođača.

Danas je bugarenje sačuvano na Ćićariji u obliku 6-terca, 8-merca, 10-terca te 12-terca. Pretpostavlja se da je takav način pjevanja u Istru došlo s dinarskog područja tijekom, 14., 15. i 16. stoljeća. Tu vrstu pjevanja danas izvodi mali broj pjevača, a da bi se ono spasilo od zaborava, u mjestu Lanišću se jedanput godišnje održava susret pjevača iz Istre, Dalmacije i sjeverne Bosne, koji njeguju takvu vrstu pjevanja

Glavne riječi: Bugarenje, dvoglasno pjevanje, pjevanje u Istri, Ćićarija

Bugarenje – a type of folk singing on Ćićarija (Istria)

Bugarenje is a traditional two-part singing style performed collectively and unaccompanied by instruments. During *Bugarenje*, the basic tune begins to be sung by one singer (soloist), followed by joining a singer who sing a second voice. The ending of the stanza and melody is usually on a common note, provided that the second voice, in relation to the first, descends a third lower. According to its content, *Bugarenje* is textual and sung the presentation of epic, and in later periods epic-lyrical texts. The rhythm of the melody is performed *parlando* and it is not strictly tied to metrics but is usually tied to emotional and current mood of the performers. Today, *Bugarenje* is preserved on Ćićarija (mountainous plateau in the northern and northeastern part of the Istria) in the form of 6-thirds, 8-thirds, 10-thirds and 12-thirds. It's assumed that such a way of singing came to Istria from the Dinaric area during the 14th, 15th and 16th centuries. Today, a small number of singers perform this type of singing, and in order to save it from oblivion, in Lanišće once a year it holds a meeting of singers from Istria, Dalmatia and northern Bosnia, who cultivate this species singing.

Key words: Bugarenje, two-part singing, singing in Istria, Ćićarija

dr Marija Dinov

E-mail: marija.e.dinov@gmail.com

Ruka koja peva: pijanizam kao retorička disciplina

Rad predstavlja fenomenološku studiju o telesnim pokretima (kinestetičkim gestovima) koje u svojim izvođenjima kreiraju pijanisti, kako bi u jednoj sinergijskoj (auditivno-vizuelnoj) izvođačkoj formi otelotvorili muzičko-poetski sadržaj. Temeljni postulati pijanizma, kao uslovno retoričke discipline, sagledani su kroz prizmu njegovog esencijalnog fenomena – *pijanističkog gesta*. Definicija ovog fenomena izvedena je preko Šenkerove teze prema kojoj suština pijanističkog izvođačkog gesta proizilazi iz ideje da *smisao fraze determiniše poziciju i pokret ruke*. Tako je utvrđeno da su pozicija i pokret ruke uslovljeni oblikom fraze, a da je adekvatna artikulacija (oblikovanje) performativnog izraza u direktnoj vezi sa konotativnim poljem koje određena muzička ideja može da simbolizuje.

Ključne riječi: performativni gest, pijanizam, retorika, pokret ruke, artikulacija

Singing hand: pianism as a rhetorical discipline

The paper presents a phenomenological study of body movements (kinaesthetic gestures) which pianists use in their performances in order to create the musical-poetic content in a synergistic (audible and visual) performing form. The basic postulates of pianism, as a conditionally rhetorical discipline, were examined through the prism of its essential phenomenon - *a pianist's gesture*. The definition of this phenomenon is derived from Schenker's thesis according to which the substance of a gesture in piano performance arises from the idea that *the meaning of the phrase determines the position and motion of the hand*. It is thus established that the position and movement of the hand are conditioned by the form of the phrase, and that the adequate articulation (shaping) of the performative expression is directly related to the connotative field that a particular music idea can symbolize.

Key words: performative gesture, pianism, rhetoric, hand movement, articulation

MA Jelena Joković

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Fakultet muzičke umetnosti u Beogradu
Katedra za etnomuzikologiju
E-mail: jelena.jokovic@yahoo.com

Obogaćenje transpozicije numera narodnih pesama u aranžmanu za trubački orkestar u kontekstu savremenog trubaštva zapadne Srbije

Osnovu savremenog izvođačkog repertoara trubačkih orkestara zapadne Srbije predstavljaju, pored numera kola, i numere narodnih pesama, u aranžmanu za ovu vrstu sastava. Da bi se numere pesama iz vokalnog originalnog muzičkog izražaja preneo na trubački orkestarski, potrebno je bilo izvršiti određenu vrstu transpozicije i produkcijske nadgradnje, s obzirom na činjenicu da je orkestarskog izvođenje znatno složenije od vokalnog. Javljaju se tri tipa transpozicije, od kojih je, za ovaj rad, najznačajniji drugi tip transpozicije numera pesama, tzv. obogaćena transpozicija. Ona se reflektovala na različite načine, u zavisnosti od originalnog izvođenja. Ona se, pre svega, prezentovala na muzičko-formalnom planu, dodavanjem različitih dodataka, u vidu umetaka, foršpila i uvoda, na konto izvršene jednostavne transpozicije. Ovaj proces obogaćivanja transpozicije su vršili aranžeri. U savremenom trubaštvu zapadne Srbije, dva aranžera su bila najznačajnija, a to su bili Dragan Knežević i Ruse Paunovski. U ovom radu će, kroz primere, biti analitički predstavljeni različiti produkti procesa obogaćenja jednostavne transpozicije i produkcijske nadgradnje, kroz tri tipa muzičkih elemenata.

Ključne riječi: trubački orkestar, narodna pesma, obogaćenje jednostavne transpozicije, aranžman

Enriching the transposition of folk songs in the trumpet orchestra arrangement in the context of contemporary trumpet playing in western Serbia

The basis of the contemporary performing repertoire of trumpet orchestras in western Serbia is, in addition to car songs, also songs of folk songs, in an arrangement for this type of ensemble. In order to transfer the songs from the vocal original musical expression to the trumpet orchestral, it was necessary to perform a certain type of transposition and production upgrade, given the fact that the orchestral performance is much more complex than the vocal. There are three types of transposition, of which, for this paper, the most important is the second type of transposition of song tracks, the so-called enriched transposition. It was reflected in different ways, depending on the original performance. It was, above all, presented on a musical-formal level, by adding various additions, in the form of inserts, foreshortenings and introductions, to the account of a simple transposition. This process of enriching the transposition was performed by the arrangers. In the contemporary trumpeting of western Serbia, two arrangers were the most important, and those were Dragan Knežević and Ruse Paunovski. In this paper, through examples, different products of the process of enrichment of simple transposition and production superstructure will be analytically presented, through three types of musical elements.

Key words: trumpet orchestra, folk song, enriching of simple transposition, arrangement

Дубий Андрей Андреевич

Национальная музыкальная академия
Украины имени П. И. Чайковского
(Украина, Киев)
E-mail: dubiy@ukr.net

Концепция микро-макро целостности Вселенной и процесс становления науки и музыкального искусства

В данной статье автор, основываясь на аналогии в таких науках, как эмбриология, физика, музыка, выводит «Концепцию микро-макро целостности Вселенной». А также, рассматривает внутреннюю структуру звука с позиции исторического становления музыкального искусства.

Ключевые слова: микро-макро концепция Вселенной, наука, искусство, обертоны, унтертоны, эмбриология, планетарная модель атома

Концепт микро-макро интегритета Универзума и процес формирања науке и музичке умјетности

У овом чланку, аутор, на основу аналогије у наукама као што су ембриологија, физика, музика, изводи закључак „Концепт микро-макро интегритета Универзума“. Такође, он разматра унутрашњу структуру звука из перспективе историјског формирања музичке умјетности.

Кључне ријечи: микро-макро концепт универзума, наука, умјетност, призвучи, унтертони, ембриологија, планетарни модел атома

3

МУЗИЧКА ПЕДАГОГИЈА

MUSIC PEDAGOGY

Быстров Денис Викторович

Федеральное государственное бюджетное
образовательное учреждение высшего образования
"Санкт-Петербургская государственная
консерватория имени Н.А. Римского-Корсакова"
E-mail: den-vik-byistrov@ya.ru

Значение педагогической практики в высшем музыкальном образовании

Педагогическая подготовка студентов организаций высшего музыкального образования в России: стандартные подходы при реализации педагогической практики, её значение в становлении музыканта-исполнителя, переход от обучения студента к реализации полученных (получаемых) компетенций. Основные направления образовательной деятельности для эффективной реализации педагогических навыков выпускника.

Ключевые слова: Музыкальное образование, педагогическая практика, эффективное образование, от обучения к практике, развитие музыкального образования

Вриједност наставне праксе у високом музичком образовању

Педагошка обука студената установа високог музичког образовања у Русији: стандардни приступи спровођењу педагошке праксе, њен значај у формирању музичара-извођача, прелазак са подучавања студента на реализацију стечених компетенција. Главни правци образовних активности за ефикасно спровођење педагошких вјештина дипломца.

Кључне ријечи: Музичко васпитање, педагошка пракса, ефективно васпитање, од наставе до праксе, развој музичког образовања

др Јелена Беочанин

Универзитет у Крагујевцу

Филолошко-уметнички факултет

E-mail: jelena.beocanin@filum.kg.ac.rs

Методички приступ Асена Диамандиева савременој музици кроз књигу *Техничке вежбе за савладавање интервала*

Др Асен Диамандиев (1915-2009) био је један од најплоднијих аутора литературе за солфеђо у Бугарској. Његова књига *Технически упражњенија за овладавање на интервалите* (1973) заснована је на великом броју инструктивних вежби и одломака из савременог бугарског и светског уметничког стваралаштва, са мноштвом прецизних методичких инструкција. Циљ њеног разматрања је додатно расветљавање и поновна актуелизација ради перманентног подстицања квалитета у високошколској настави солфеђа. Примењен је метод дескриптивне анализе, а резултати указују да комплексан приступ Диамандиева савременој музици представља специјалан систем за савладавање музике XX (и XXI) века, те га и данас карактерише висока педагошка вредност.

Кључне ријечи: Асен Диамандиев, методички приступ, савремена музика, солфеђо

Asen Diamandiev's methodical approach to the language of contemporary music through the book *Technical Exercises for Mastering Intervals*

Dr. Asen Diamandiev (1915-2009) was one of the most prolific authors of solfeggio literature in Bulgaria. His book *Technical Exercises for Mastering Intervals* (1973) is based on a large number of instructive exercises and excerpts from contemporary Bulgarian and world music, with many precise methodological instructions. The aim of its deliberation is additional clarification and re-actualization in order to permanently enable quality in higher education in solfeggio. The method of descriptive analysis was applied, and the results indicate that Diamandiev's complex approach to contemporary music is a special system for mastering the music of the XX (and XXI) century, and it is still characterized by high pedagogical value.

Keywords: Asen Diamandiev, methodical approach, contemporary music, aural skills.

мр Сандра Ивановић

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: sandra.ivanovic@ues.rs.ba

Улога и значај рада на развоју хармонског слуха код студената соло пјевања

Савремена музичка пракса поставља високе захтјеве за формирање професионалних квалитета извођача - соло пјевача. За рјешавање свих потешкоћа при савладавању извођачких вјештина, веома важну улогу има настава солфеђа. Усљед специфичности струке и музичког мишљења студената соло пјевања, мелодијски параметар приликом изучавања практичних музичких предмета за њих, најчешће, постаје једини важан. Циљ овог рада састоји се у доприносу најоптималнијим методичим рјешењима за превазилажење могућих потешкоћа у наставном процесу извођача соло пјевача, путем поступака на развоју и стабилизацији хармонског слуха, као важне компоненте која резултира свеобухватнијим приступом музичком дјелу. У раду су изложени одређени аспекти наведене проблематике како би се савладале неке од методичких потешкоћа у наставном процесу, са циљем достизања највиших извођачких домета студената соло пјевача.

Кључне ријечи: хармонски слух, соло пјевачи, музичко мишљење, солфеђо

The role and importance of work on the development of harmonic hearing in students of solo singing

Contemporary music practice places high demands on the formation of professional qualities of performers - solo singers. Solfeggio teaching plays a very important role in solving all the difficulties in mastering performing skills. Due to the specifics of the profession and the musical opinion of solo singing students, the melodic parameter in the study of practical music subjects for them, most often, becomes the only important one. The aim of this paper is to contribute to the most optimal methodological solutions for overcoming possible difficulties in the teaching process of solo singers, through procedures for the development and stabilization of harmonic hearing, as an important component resulting in a more comprehensive approach to music. The paper presents certain aspects of this issue in order to overcome some of the methodological difficulties in the teaching process, with the aim of achieving the highest performing achievements of students of solo singers.

Key words: harmonic hearing, solo singers, musical thinking, solfeggio

мр Душан Ерак

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: dusan.erak@mak.ues.rs.ba

Методичке основе у раду на музичком диктату у босанскохерцеговачким школама у првој половини XX вијека

Упутства и примјери у примјењиваним приручницима намјењених музичком описмењавању и упутства у наставним програмима школа у Босни и Херцеговини у првој половини XX вијека су основа за разумијевање методичких основа и начина рада у области музичког диктата. Истраживање архивске грађе, анализа упутстава у приручницима и наставним програмима, анализа и синтеза и дескрипција примјењиваних начина рада у области диктата сагледани са аспекта савремених метода рада у области методике музичке писмености омогућавају увид у сложени процес и симултани рад у областима мелодике, ритма и диктата. Аналитички и компаративни приказ у раду у области музичког диктата у периоду прве половине XX вијека указују на доминантне утицаје германских принципа музичке педагогије, али и примјену методичких поступака заснованих на романским принципима, примјењених у савременој настави солфеђа у *комбинованој функционалној методи*. Музичку грађу из поменутих приручника је могуће савременим методичким поступцима примјенити у настави солфеђа.

Кључне ријечи: Методика музичке писмености, музички диктат, опажање тонова, приручници, наставни програми.

Methodical bases in the work on musical dictation in Bosnian-Herzegovinian schools in the first half of the 20th century

Abstract: Instructions and examples in the applied handbooks intended for music literacy and instructions in school curricula in Bosnia and Herzegovina in the first half of the twentieth century are the basis for understanding the methodical basis and methods of work in the field of music dictation. Archive researches, analysis of instructions in handbooks and curricula, analysis and synthesis and description of applied methods in the field of musical dictation, viewed from the aspect of modern methods of work in the field of music literacy methodology, provide insight into complex processes and simultaneous work in the field of melody, rhythm and dictation. Analytical and comparative review of the work in the field of musical dictation in the first half of the twentieth century indicate the dominant influences of German principles of music pedagogy, but also the application of methodical procedures based on Roman principles, applied in modern solfeggio teaching in combined functional method. The musical material from the mentioned handbooks can be applied in modern teaching methods in the solfeggio teaching.

Key words: Methodology of music literacy, musical dictation, perception of tones, manuals, curricula.

4

МУЗИЧКА ПЕДАГОГИЈА И ИЗВОЂАШТВО

MUSIC PEDAGOGY AND PERFORMANCE

Тарасова Елена Геннадьевна

Московская Государственная
консерватория имени П.И. Чайковского
(Москва, Россия)
E-mail: Notalena20@yandex.ru

Д. Шостакович. Соната № 2 для фортепиано. История создания. Анализ. Интерпретации

Вторая фортепианная соната Дмитрия Шостаковича создана композитором в 1943 году после десятилетней паузы в обращении к фортепиано. Соната посвящена памяти профессора Льва Николаева. Личная исповедь Шостаковича, тяжело переживающего уход своего учителя, превращается в масштабный монолог, отражающий и настроения военного времени, и размышления о судьбах человечества. Личная и общечеловеческая трагедия становятся явлениями одного порядка.

Ключевые слова: Дмитрий Шостакович, соната, фортепиано

Д. Шостакович. Соната бр. 2 за клавир. Историја стварања. Анализа. Тумачења

Дмитриј Шостакович је компоновао Другу клавирску сонату 1943. године, после десетогодишње паузе у коришћењу клавира. Соната је посвећена сјећању на професора Лева Николајева. Лична исповјест Шостаковича, који је дубоко забринут због одласка свог учитеља, претвара се у монолог великих размјера, одражавајући и расположење ратног времена и размишљања о судбини човјечанства. Личне и људске трагедије постају феномени истог реда.

Кључне ријечи: Дмитриј Шостакович, соната, клавир

др Љубо М. Шкиљевић

Универзитет у Источном Сарајеву

Педагошки факултет Бијељина

E-mail: ljubo12@mail.ru

Зачарано вријеме за Беркандеон Д. Косорић

Тема рада је најновија, награђена на такмичењу у Италији композиција за соло беркандеон Д. Косорића, те нам је у фокусу најприје сонорна карактеристика инструмента, као и компаративна анализа из овог аспекта са академском хармоником. Ради се о врсти хармонике са двоструким мијехом и једнакој клавијатури на обје стране, те је како запажамо, много конструкторске пажње посвећено сонорној изражајности инструмента. Ипак, чини се да овакав тип ергономије захтијева другачије принципе поставке, као и развој специфичног репертоара. Зачарано вријеме разматрамо и из аспекта извођења на хармоници.

Кључне ријечи: Зачарано вријеме, Д. Косорић, беркандеон, Хармоника, репертоар

Enchanted Time for Berkandeon D. Kosorić

The topic of the paper is the latest, awarded at the competition in Italy composition for solo berkandeon D. Kosorić, and our focus is first of all on the sonorous characteristic of the instrument, as well as the comparative analysis from this aspect with the academic accordion. It is a type of accordion with a double bellows and an equal keyboard on both sides, and as we notice, a lot of design attention is paid to the sonorous expressiveness of the instrument. However, this type of ergonomics seems to require different principles of setting, as well as the development of a specific repertoire. We also consider the enchanted time from the aspect of harmonica performance.

Key words: Enchanted Time, D. Kosorić, berkandeon, Accordion, repertoire

др Љубо М. Шкиљевић

Универзитет у Источном Сарајеву

Педагошки факултет Бијељина

E-mail: ljubo12@mail.ru

Значај поставке лијеве руке за извођење репертоара за хармонику

Увијек актуелна и неисцрпна тема поставке инструмента и свих елемената који је чине представља једно богато педагошко, научно поље и као таква, ипак, и поред неспорних стереотипа мора бити крајње студиозно обрађена на индивидуалном нивоу са сваким учеником кроз наставни процес. У раду разматрамо поставку лијеве руке сумирајући податке из различитих методичких уџбеника за хармонику али дајемо и властита запажања из педагошке и извођачке праксе. Сматрамо да позиција лијеве руке није довољно научно разрађена у досадашњој педагошкој пракси, нарочито дио који се односи на само физиологију, као и дио који се односи на сам положај лијеве руке на инструменту и регулацију ремена на који се лијева рука ослања.

Кључне ријечи: поставка инструмента, лијева рука, хармоника, репертоар, позиција руку на хармоници

Significance of the setting of the left hand for performing the accordion repertoire

The always current and inexhaustible topic of setting up the instrument and all the elements that make it up is a rich pedagogical, scientific field and as such, despite undisputed stereotypes, it must be extremely studiously processed on an individual level with each student through the teaching process. In this paper, we consider the setting of the left hand by summarizing data from various methodical textbooks for accordion, but we also give our own observations from pedagogical and performing practice. We believe that the position of the left hand is not sufficiently scientifically developed in previous pedagogical practice, especially the part related to physiology itself, as well as the part related to the position of the left hand on the instrument and belt regulation on which the left hand rests.

Key words: Instrument setting, left hand, accordion, repertoire, hand position on the accordion

Власова Мария Владимировна

Российская академия
музыки имени Гнесиных,
(Москва, Россия)
E-mail: vlassovamaria@mail.ru

Театральность в инструментальном творчестве Михаила Броннера (на примере сочинения «Адам и Ева» для скрипки и баяна, 1999)

Многие исследователи отмечают театральность, проявленную на самых разных уровнях творчества Михаила Броннера. В статье анализируются характерные сценические решения, присутствующие в инструментальных опусах композитора. Прослеживаются параллели между в театральными и камерно-ансамблевыми работами композитора.

Ключевые слова: Михаил Броннер, театральность, опера, инструментальный театр, ансамбль

Театралност у инструменталном дјелу Михаила Бронера (на примјеру композиције "Адам и Ева" за виолину и хармонику, 1999)

Многи истраживачи примјеђују театралност манифестовану на различитим нивоима рада Михаила Бронера. У чланку се анализирају карактеристична сценска ријешења присутна у инструменталним опусима композитора. Могу се пратити паралеле између позоришног и камерног ансамбла композитора.

Кључне ријечи: Михаил Бронер, театралност, опера, инструментални театар, ансамбл

5

МУЗИЧКА ТЕОРИЈА

MUSIC THEORY

mr Valentina Dutina

Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija

E-mail: valentina.dutina@mak.ues.rs.ba

Primjena folklornog napjeva u stvaralačkom procesu

Folklorna riznica kulturnog nasljeđa svake zemlje je bogato izvorište autohtonog izraza i nemjerljive vrijednosti koja priozilazi iz viševjekovnog kontinuiteta i očuvanja autentičnog folklor kao skupa najrazličitijih običaja i praksi. To neisrpno vrelo narodnog stvaralaštva je dragocjen izvor muzičkih elemenata pogodnih za korišćenje u ličnom stvaralačkom procesu i nastojanju da se njihovim uplitanjem sopstvena muzička poetika oplemeni folklornim intonacijama. Cilj rada je prikazati načine rada sa tradicionalnim napjevom i njegovo inkorporiranje u savremeni muzički kontekst, na primjerima sopstvene muzike, i kroz prizmu ustanovljene klasifikacije mogućih vidova nadgradnje folkloru u muzičkom stvaralaštvu

Ključne riječi: muzički folklor, tradicionalni napjev, nadgradnja folkloru, vokalna muzika, savremeni izraz

The Application of Folk Tunes in the Creation Process

The folklore treasury of the cultural heritage of every country is a rich source of autochthonous expression and immeasurable value that comes from centuries of continuity and preservation of authentic folklore as a set of various customs and practices. This inexhaustible source of folk art is a valuable source of musical elements suitable for use in a personal creative process and the efforts to enrich one's own musical poetics with folklore intonations by involving them. The aim of the paper is to show the ways of working with traditional tunes and their incorporation into the contemporary musical context on the examples of one's own music and through the prism of the established classification of possible types of upgrading the folklore in musical creation

Key words: musical folklore, traditional tune, folklore upgrade, vocal music, contemporary expression

мр Бранка Ивковић-Петронић

Основна музичка школа „Невена Поповић“
(Београд, Гроцка, Република Србија)
E-mail: bigenije@gmail.com

Фолклорни идиом и утицај Стевана Стојановића Мокрањца на стваралаштво Константина Бабића

Константин Бабић је један од најистакнутијих српских композитора са краја XX и прве деценије XXI века. Традиција и баштина представљају корен и извориште целокупног опуса Константина Бабића, као и посебан однос према Стевану Стојановићу Мокрањцу. У соло-песмама, хорским, клавирским и делом камерних композиција уочавамо да је специфичност музичког језика заснована је на фолклору, у којем често превагне хумор, гротеска и иронија. Присутност фолклорног идиома у музици Константина Бабића огледа се кроз велики број параметара – од третмана текста, преко метричке основе, мелодијске линије, ритма, хармонских средстава до тоналног плана. Дакле, утицај фолклора прожет је кроз све главне параметре музичког ткива једне композиције.

Кључне ријечи: Константин Бабић, Мокрањац, фолклор

Folklore idiom and the influence of Stevan Stojanović Mokranjac on the work of Konstantin Babić

Konstantin Babić is one of the most prominent serbian composers from the end of the 20th and the first decade of 21st century. Tradition and heritage represent the root and source of the entire opus of Konstantin Babić, as well as a special relationship with Stevan Stojanović Mokranjac. In solo songs, choral, piano and part of chamber compositions, we notice that the specificity of the musical language is based on folklore, in which humor, grotesque and irony often prevail. The presence of the folklore idiom in the music of Konstantin Babić is reflected through a large number of parameters – from the treatment of the text, through the metrical basis, melodic line, rhythm, harmonic means to the tonal plan. Accordingly, the influence of folklore is permeated through all the main parameters of the musical tissue of one composition.

Key words: Konstantin Babić, Mokranjac, folklore

dr um. Dorotea Vejnović

Univerzitet u Novom Sadu

Akademija umetnosti Novi Sad

E-mail: teavejnovic@hotmail.com

Redefinisanje žanra opere i savremeni pristup percepciji muzike u operi Loengrin S. Šarina

U ovom radu autorka u prvi plan stavlja analitički pristup delu Loengrin, italijanskog kompozitora S. Šarina (Salvatore Sciarrino). Prvi deo rada predstavlja uvod u ideju monodrame Loengrin. Drugi deo je analiza glavnih segmenata opere kroz koju se predstavlja savremeni pristup kompozitora perceptivnom iskustvu slušalaca. Uz analizu kompozicionih postupaka i rada sa orkestarskim bojama, autorka analizira tehničke aspekte izvođenja opere. U poslednjem delu rada strukturalna analiza obuhvata tok monodrame na makro- planu, a analiza kompozicionih postupaka obuhvata interpretaciju intervencija kompozitora na zvučnim bojama, i predstavlja korak u sagledavanju redefinisana tradicionalnog žanra i percepcije publike.

Ključne riječi: opera, analiza, savremena kompozicija, Loengrin

Redefinition of the operetic genre and contemporary approach to music perception in Sciarrino's opera Lohengrin

In this paper, the author brings to the fore an analytical approach to the opera *Lohengrin* by the Italian composer Salvatore Sciarrino. The first part of the paper is an introduction to the idea of the monodrama *Lohengrin*. The second part is an analysis of the main segments of the opera, which describes the composer's contemporary approach to the perceptual experience of the listeners. Along with the analysis of compositional procedures and work with orchestral timbres, the author analyzes the technical aspects of performing the opera *Lohengrin*. In the last part of the paper, structural analysis includes the progress of monodrama on a macro level, and the analysis of compositional procedures includes the interpretation of composer's interventions on vocal and instrumental timbres, and presents a step in redefining the traditional genre and audience perception.

Key words: opera, music analysis, contemporary composition, Lohengrin

МА Тања Мијатовић

Универзитет уметности у Београду
Факултет музичке уметности
E-mail: t_mijatovic@yahoo.com

Осећајност у постмодернистичком контексту у делу *Док мислим на тебе* Татјане Милошевић-Мијановић

Предмет стилске анализе овог рада је композиција за клавир и гудаче *Док мислим на тебе* (2016) композиторке Татјане Милошевић-Мијановић (1970). Једна од главних структурних одлика дела је да поред оригиналних музичких идеја садржи и експлицитне референце на музику барокног композитора Доменика Скарлатија (Domenico Scarlatti) – цитиран је материјал из Скарлатијеве *Сонате за клавир* К.213 у де молу. Стилске одлике осећајног стилског комплекса (нем. *Empfindsamer*), посредоване архетипским знаковима Византије, јављају се у контексту шире, постмодернистичке стилске оријентације у оквиру које се различите стилске референце мешају без иронијског предзнака. Рад има за циљ да пружи допринос у разумевању нових путева развоја српске уметничке музике.

Кључне ријечи: постмодернизам, осећајност, савремена музика

Sensitivity in the postmodernist context in the work *Whilst Thinking of You* by Tatjana Milošević-Mijanović

The subject of stylistic analysis of this work is the composition for piano and strings *Whilst Thinking of You* (2016) composed by Tatjana Milošević-Mijanović (1970). One of the main structural features of the work is that in addition to original musical ideas, it also contains explicit references to the music of the Baroque composer Domenico Scarlatti - quoted material is from Scarlatti's Piano Sonata K.213 in D minor. Stylistic features of a sensitive style (ger. *Empfindsamer*), mediated by the archetypal signs of Byzantium, appear in the context of a broader, postmodernist stylistic orientation within which different stylistic references mix without an ironic connotation. The paper aims to contribute to the understanding of new ways in developing Serbian art music.

Key words: Postmodernism, *Empfindsamer*, contemporary music

мр Биљана Штака

Универзитет у Источном Сарајеву

Музичка академија

E-mail: biljana.staka@mak.ues.rs.ba

Фолклор као тематско-формална концепција и композиционо-техничко врело у оркестарским дјелима *Балканофонија оп. 10* и *Четири балканске игре* Јосипа Ш. Славенског

Фолклор је за Славенског био полазна основа и први контакт са музиком. Стога у раду акценат стављамо управо на освјетљавање доминантне улоге фолклора у одабраним оркестарским дјелима. Сагледаћемо је са различитих аспеката; кроз низ ритмичких и мелодијских поступака произашлих управо из народне музичке традиције и уз бројне примјере карактеристика фолклорног ритмичко-мелодијског елемента. Уочићемо како се ритам у одабраним дјелима трансформише и поприма читав низ различитих физиономија, указати на изразитост и богатство мелодике, чији коријени такође леже у фолклору, фокусирајући се на њене најважније чиниоце: поријекло и начин изградње мелодије са посебним освртом на разноврстан и богат спектар Славенских мелодијских основа. У одабраним дјелима и оркестар је често подвргнут „захтјевима“ фолклора; уочићемо необичне спојеве инструмената и „потеза“ у оркестрацији који понекад дају неуобичајен и специфичан звук Славенском оркестру. Завршним уочавањем поступака, који се као константе појављују у наведеним композицијама, а поријекло им такође налазимо у фолклору, заокружићемо презентовање одабране теме и донијети одређена уопштавања и закључке.

Кључне ријечи: Фолклор, ритам, мелодија, *Балканофонија*, *Четири балканске игре*, Славенски

Folklore as a thematic-formal conception and compositional- technical source of orchestral suites *Balkanophony* and *Four Balkan Dances* by Josip Slavensky

For J. Slavenski, folklore was the starting point and the first contact with music. Therefore, in this paper we place emphasis on illuminating the dominant role of folklore in selected orchestral works. We will look at it from different aspects through a series of rhythmic and melodic procedures derived from the folk music tradition and with numerous examples of the characteristics of the folklore rhythmic-melodic element. We'll see how the rhythm in the selected works transforms and takes on a whole range of different physiognomies, point out the expressiveness and richness of the melody, whose roots also lie in folklore, focusing on its most important factors: the origin and manner of construction of the melody with special reference to the diverse and rich spectrum of melodic basics of Josip Slavenski. In selected works, the the orchestra is often subjected to the „demands“ of folklore; we will notice unusual combinations of instruments and "moves" in the orchestration that sometimes give an unusual and specific sound to the orchestra of Josip Slavenski. By the final observation of the procedures, which appear as constants in the mentioned compositions, and their origin is also found in folklore, we will complete the presentation of the selected topic and make certain generalizations and conclusions.

Key words: folklore, rhythm, Slavensky, *Balkanophony*, *Balkan Dances*.

Дубий Андрей Андреевич

Национальная музыкальная академия
Украины имени П. И. Чайковского
(Украина, Киев)
E-mail: dubiy@ukr.net

Числовая символика музыки И. С. Баха как метод семиотического анализа

В данной статье автор поднимает вопрос взаимосвязи числа и музыки, на основании существующей в музыковедческой литературе терминологии интерпретирует Прелюдию и фугу e-moll из цикла «8 маленьких прелюдий и фуг для органа» И. С. Баха.

Ключевые слова: числовая символика, мистика чисел, философия числа, христианская нумерология, ряд Фибоначчи, Божественная пропорция.

Нумеричка симболика музике Ј.С.Баха као метод семиотичке анализе

У овом чланку аутор поставља питање односа броја и музике, а на основу терминологије која постоји у музиколошкој литератури, тумачи *Прелудиј и фугу у е-молу* из циклуса *Осам малих прелудија и фуга за оргуље* од Јохана Себастијана Баха.

Кључне ријечи: нумерички симболизам, мистицизам бројева, филозофија броја, хришћанска нумерологија, Фибоначијев низ, Божанска пропорција.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

78(048.3)

НАУЧНИ скуп "Савремено и традиционално у музичком
стваралаштву" (3 ; Источно Сарајево ; 2021)

Књига сажетака / Дани Војина Комадине 2021 [и] III
Научни скуп "Савремено и традиционално у музичком
стваралаштву", Источно Сарајево, 9-11. децембар 2021. =
Abstract book / Vojin Komadina's days 2021 [and] III Scientific
conference "Contemporary and traditional in music creativity", East
Sarajevo, December, 9-11, 2021. ; [уредници, editors Предраг
Ђоковић ... [и др.]]. - Источно Сарајево : Музичка академија,
2022 (Источно Сарајево : Копикомерц). - 46 стр. ; 21 cm

Текст на срп.,енгл. и рус. језику. - Текст ћир. и лат. - Тираж 50.

ISBN 978-99976-902-5-8

COBISS.RS-ID 135837697

Спонзори манифестације:

Министарство просвјете и културе
Републике Српске

Град Источно Сарајево

Партнер манифестације:

Асоцијација за његовање академске музике
«Нови звук»

www.mak.ues.rs.ba